

זכור ופרשת פרה אדומה חייבים לקראם מדאורייתא לפיכך בני הישובים שאין להם מגוון צריכים

בפ החיים

(ג) שם. חייבים לקראם מדאורייתא. דכתיב זכור את אשר עשה וכו', ואמרין בגמרא (מגילה י"ח ע"א) זכור יכול בלב כשהוא אומר לא תשכח הרי שכחת הלב אמור הא מה אני מקיים זכור בפה. ור"ל זכור בפה מה שכתוב בספר וכמו שכתב רבינו חננאל על הגמרא שם. ולכן צריך הקורא והשומעים לכוין שהם מקיימים מצות עשה דאורייתא, וגם צריך הקורא לכוין להוציאם ידי חובתם בקריאה זו וגם הם יכוונו לצאת בקריאתו:

ומנהג בית אל יכב"ץ ההולכים על פי דברי האר"י ז"ל העולה מפטיר לקרות פרשת זכור לומר לשם יחוד קודם שיאמר ברכו את ה' וכו', וגם הקהל אומרים עמו, וזהו הנוסחא:

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' הנה אנחנו באים לקיים מצות עשה זכור את אשר עשה לך עמלק זכור בפה לתקן את שורשה במקום עליון ולעורר מלאכי מרום ומרכבות העליונות המופקדים במצות פרשה זאת לנקום נקמת ה' מאת זרעו של עמלק וגם הערב רב מההוא זרעא בישא ועתה שלח העז עוז בגבורתך במלאכך להעלות ולהזכיר עון אבותינו אל ה' ויהיו נגד ה' תמיד ויכרת מארץ זכרם עד בלתי השאיר לו שריד אך אלהים ימחץ ראש אויביו קדקוד אדם בליעל סר צלם מעליהם בצבא המרום להעביר גלולים מן הארץ וממשלת זדון מן הארץ כאמור מפי כבודך ואשמיד פריו ממעל ושרשיו מתחת והיה ה' למלך על כל הארץ וכו', ויהי נועם וכו':

לשבת שקלים

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו' הנה אנחנו באים לקרות (או לשמוע) פרשת שקלים לעורר שקל הקודש פלס ומאזני משפט לה' ולהכניע מאזני מרמה בגבול הרשעה הנצב כאריה יכסוף לטרופ וככפיר יושב במסתרים ובסגולת קריאה נאמנה זאת קדמה פניו הכריעהו פלטה נפשי מרשע חרבך תמחה את זכר עמלק פמוץ יסוער מגורן וכעשן מארובה וברצונך תשוב ותרחם עלינו ותרום ותגביה קרנו למעלה על ידי משה עבדך כמו שהבטחתנו כי תשא את ראש בני ישראל וכו' ובחסדך תבנה בית המעוז

חכמים כנזכר לעיל. וגם אם באים לשמוע יש להם שכר, שהרי אפילו מצוה שאין אדם חייב בה אם עושה אותה יש לו שכר אלא שאינו כמו שכר המצווה ועושה, כמו שכתבנו לעיל סימן תקפ"ט אות כ"ג יעו"ש:

(א) כתב רש"ל דממה שכתב בתרומת הדשן סימן ק"ח דצריך טפי שישמע קריאת פרשת זכור בצבור ממקרא מגילה, יראה להדיא שאין הקטן עולה למפטיר בפרשת זכור ואף על פי שהשליח צבור קורא בתורה, ואף בפרשת פרה ראוי להזהר מאחר שבאותם תוספות יראה שאף פרשת פרה דאורייתא יעו"ש. והביא דבריו הב"ח וכתב דאינו נכון דבקטן היודע למי מברכין ודאי שרי אף על פי שהקטן קורא בקול רם דהא קטן עולה למנין שבעה וקריאת ספר תורה בכל שבת היא דאורייתא מוידבר משה את מועדי ה' כדאמרין בירושלמי, ואפילו בקטן שאינו יודע למי מברכין לא ידעתי למה לא יצאו השומעים בקריאת השליח צבור פרשת זכור מן הספר תורה יעו"ש. והט"ז ס"ק ב' כתב דבקטן שאין יודע למי מברכין אין יוצאין ידי הברכה על ידו ואין יוצאין ידי קריאה בלא ברכה, אבל ביודע למי מברכין נראה דשפיר יוצאין יעו"ש. ולענין דינא כבר כתבנו לעיל סימן רפ"ב אות מ' יעו"ש. ומיהו מה שכתב הב"ח דקריאת הספר תורה בכל שבת דאורייתא, כבר תמה עליו הברכי יוסף בסימן קל"ה אות א' יעו"ש:

(ב) בני אדם שהתפללו בבית האבל ואחר כך באו עשרה מבית האבל לבית הכנסת והוציאו ספר תורה ובא אחד וקרא פרשת החדש ובירך לפניה ולאחריה והחזירו הספר תורה ויצאו מבית הכנסת לאו שפיר עבוד, חדא דהני דלא שמעי קריאת התורה באותה שבת כלל מאי אולמיה דפרשת החדש מתקנת נביאים לקרות בשבת בפרשת השבוע, ותו דהשתא היכן מצינו שיקרא חד גברא בספר תורה וכיון שבבית הכנסת ההוא קראו שם שבעה בסדר היום ופרשת החדש והפטרה כדת מה לעשות הני דאתו השתא שהתפללו כבר מי התיר להם שיעשו מילתא חדתא כי האי, וקרוב שיהיה ברכת העולה בספר תורה ברכה לבטלה דלא תקון אלא שבעה גברי בסדר היום והחדש. ברכי יוסף אות ג'. ועיין שם באורך: